

Faaliyet Raporu

2021

Demokrasi Barış ve Alternatif Politikalar Araştırma Derneği

Faaliyet Raporu: 2021
řubat 2022

İletişim

Remzi Ođuz Arık Mah. Büküm Sk. No: 44/4 řankaya/Ankara

info@demos.org.tr

www.demos.org.tr

İçindekiler

Giriş	2
DEMOS'tan Sesler	3
DEMOS Bülteni	4
DEMOS Blog	5
Yerelden Barış	6
Barış ve Toplumsal Cinsiyet	8
Geçiş Dönemi Adaleti Seminerleri	8
"Helalleşme" Gündem ve Sivil Toplum	9
Haydi Barış Öykünü Yazmaya!	9
Çeviri	9
Katıldığımız Etkinlikler ve Söyleşiler	10
Destekçilerimiz	12

Hakkımızda

Demokrasi, Barış ve Alternatif Politikalar Araştırma Derneği (DEMOS), 2015 yılında, sosyal bilimler alanında çalışan ve bilgi üretimini ortaklaştırmayı amaçlayan kişiler tarafından Ankara merkezli olarak kuruldu. Kurulduğu günden bu yana geniş anlamıyla barış çalışmaları etrafında araştırmalar yaptı, Türkiye ve dünyadan örnekleri inceledi. Bunları yaparken toplumsal cinsiyet bakış açısını merkeze aldı.

DEMOS, toplumsal barışın tesis edildiği, bütün kimliklerin eşitlik içinde yaşadığı bir toplum hayal eder. Bu doğrultuda araştırmalar, analizler ve çeviriler yapar ve bunları paylaşır. DEMOS hak özneleri, toplumsal barış mücadelesi veren örgütler, aktivistler ve araştırmacılar için ve onlarla birlikte eleştirel ve erişilebilir bilgi üretir. Bu bilgiyi basılı ve dijital yayınlar, podcast'ler, konferanslar, atölyeler, seminerler vb. aracılığıyla paylaşır. DEMOS böylece hak öznelerini ve tabanda toplumsal barış mücadelesi veren örgütleri güncel tartışmalardan, eleştirel yaklaşımlardan ve alandaki uluslararası gelişmelerden haberdar eder, destekler ve öznelerle birlikte güçlenme için çalışır.

Türkiye'de ve dünyada barış ve uzlaşma, geçiş dönemi adaleti, toplumsal hafıza ve çatışma dönüşümü alanlarında, sosyal bilimlerin farklı disiplinlerinden yol arkadaşlarımızla çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Daha fazla bilgi için www.demos.org.tr adresini ziyaret edebilirsiniz.

Giriş

2020, kurumsal güçlenme ve iletişim üzerine önemli adımlar attığımız bir yıl olmuştu, 2021’de de bu alanlarda kendimizi geliştirmeye devam ettik. Toplumsal cinsiyet eşitliği, finans yönetimi ve iç işleyiş dahil olmak üzere çeşitli konularda politika belgeleri üzerine tartıştık (bunların bir bölümünü yakında internet sitemizde yayınlayacağız); logomuzu ve kurumsal kimliğimizi [yeniledik](#) (sevgili [Ceyda Pektaş’a](#) yeniden teşekkürler); 11 Nisan 2021’de dernek merkezinde 3. Olağan Genel Kurulumuzu gerçekleştirdik ve yeni yönetim ve denetim kurullarını seçtik.

Bu yıl da toplumsal barışın tesis edildiği, bütün kimliklerin eşitlik içinde yaşadığı bir toplum hayalimiz için üretmeye devam ettik. Podcastimiz DEMOS’tan Sesler’de hafıza, geçiş dönemi adaleti, barış, insan hakları gibi konularda 16 podcast bölümü kaydettik, çalışma alanlarımızdaki gelişmeleri derlediğimiz 10 adet DEMOS Bülteni sayısı hazırladık. Yıl boyunca araştırmacılar Türkiye’de ve dünyada barış ve uzlaşma, geçiş dönemi adaleti ve toplumsal hafıza gibi konularda DEMOS Blog’da yazılar ve söyleşiler yayınladı. Yerelden Barış projesi kapsamında DEMOS Blog’da Ocak-Nisan 2021 tarihleri arasında 13 araştırmacının ana akım barış inşası çabalarına alternatif yaklaşımları

ele aldıkları yazı dizisi yayınlandı. Eylül 2021’de “Kesişen

Yollardan Daralan Alanlara: Türkiye’de Kadın ve LGBTİ+ Örgütlerinin Barış Mücadelesi” başlıklı araştırma raporumuz çıktı ve “Haydi Barış Öykünü Yazmaya!” başlıklı çevrimiçi bir atölye düzenledik. Sivil toplum örgütlerinden temsilcilerin katılımıyla geçiş dönemi adaletinde dünya deneyimlerini ele aldığımız Geçiş Dönemi Adaleti Seminerleri’ni başlattık, Ekim 2021’de Tunus üzerine ilk çevrimiçi semineri gerçekleştirdik. Kasım ve Aralık 2021’de geçiş dönemi adaleti üzerine iki adet önemli kaynağın Türkçe çevirisini paylaştık, ayrıca sivil toplumdan temsilcileri ve araştırmacıları davet ettiğimiz iki kapalı çevrimiçi toplantı düzenleyerek gündemdeki “helalleşme” tartışmalarını sivil toplumun bakış açısından ele aldık.

Faaliyetlere dair daha detaylı bilgi ve bağlantılar için ilgili faaliyet başlığına bakabilirsiniz. Her türlü yorum ve öneriniz için bizimle info@demoss.org.tr adresinden veya sosyal medya hesaplarımız üzerinden iletişime geçebilirsiniz. Keyifli okumalar!

DEMOS'tan Sesler

Podcastimiz DEMOS'tan Sesler Mart 2020'de başladı ve çalışma alanlarımıza dair araştırma ve analizlerimizi paylaştığımız, öne çıkan bir faaliyetimiz olarak 2021'de de devam etti. 2021'de yola çıkarken belirlediğimiz amacımızı devam ettirdik ve özne odaklı, tabandan barışı ve toplumsal cinsiyet perspektifini esas alan yaklaşımımızı dinleyicilerimizle paylaştık.

DEMOS'tan Sesler'de üç farklı formatta içerik üretiyoruz. Odağımızdakiler ile DEMOS araştırmacılarının çalıştıkları disiplinler ve konularda güncel çalışmaları, tartışmaları ve analizleri aktarıyor, ilgili alanlardan konuklar ağırlıyoruz. 2021'de geçiş dönemi adaleti serimize devam ederek yargı ve yargı dışı mekanizmalara [toplumsal cinsiyet](#) bakışının getirdikleri ve [devam eden çatışmada](#) geçiş dönemi adaletinin nasıl mümkün olabileceği üzerine konuştuk. Çatışmanın hafızası serisinde Dilara Çalışkan'dan [kuir posthafızayı](#), Ozan Çavdar'dan [Sivas Katliamı, yas ve bellek ilişkisini](#), Hatice Kapusuz'dan [10 Ekim ve örgülü mücadeleyi](#) dinledik. Fatma Edemen'le [toplumsal hafıza](#) ve [politik sinema](#) ilişkisi ile [barış filmleri](#) üzerine konuştuğumuz üç bölüm yayınladık. [İnsan Hakları Avrupa Mahkemesi](#) ve [Uluslararası Ceza Mahkemesi](#)'nin işleyişi ve kararlarını eleştirel bir gözle ele aldık. 20 yılı deviren [Kadın, Barış ve Güvenlik](#) gündeminin uygulama ve çerçevesindeki eksiklikleri konuştuk.

Alandan Seçmeler'de uluslararası örgütler, uluslararası/yerel sivil toplum ve araştırma merkezlerinin barış, demokrasi ve insan hakları konulu çalışmalarını ele alıyoruz. 2021'de Ma Music Center'dan Şerko ile [anadil ve müzik](#), akademisyen Dilek Kurban ile [barış sürecinde İHAM'ın rolü ve Kürt meselesi](#) ve heyet üyesi Lale Mansur ile [çözüm sürecinde Akil İnsanlar Heyeti](#) üzerine konuştuk.

Dünyada geçmişle yüzleşme, barış, adalet gibi konulardaki güncel gelişmeleri ve bu gelişmelerin tarihi ve politik arka planlarını ele aldığımız Güncel Barış başlığında 2021 yılında Serhat Tutkal'dan [Kolombiya eylemleri ve barış sürecini](#) dinledik, [Uluslararası Ceza Mahkemesi](#)'nin hareketli geçen son iki yılını konuştuk.

2021'de DEMOS'tan Sesler toplam **16 yeni bölüm** yayınladı ve **2674 kez dinlendi**. En çok dinlenen bölümümüz DEMOS'tan Atiye Eren ve Polat Yamaner'in akademisyen

Dilek Kurban ile [Limits of Supranational Justice: The European Court of Human Rights and Turkey's Kurdish Conflict](#) kitabı çerçevesinde İHAM ve Kürt meselesini konuştuğu [bölüm](#) oldu.

Friedrich-Ebert-Stiftung Derneği Türkiye Temsilciliği'nin katkılarıyla hazırlanan DEMOS'tan Sesler'i [Spotify](#), [Apple Podcasts](#) ve [Google Podcasts](#) dahil olmak üzere [tüm podcast platformlarından](#) dinleyebilirsiniz.

DEMOS Bülteni

E-bültenimiz DEMOS Bülteni ile 2021'de de aboneleri düzenli olarak DEMOS'un çalışmalarından haberdar etmeyi, ilgili alanlarda faaliyet yürüten diğer kurum ve örgütlerin faaliyetlerini paylaşarak önemli gördüğümüz gelişmelerin görünürlüğünü artırmayı ve aylık kapsamlı bir haber alma kaynağı oluşturmayı amaçladık. Bununla birlikte her ay bülten için özgün içerikler üretmeye ve DEMOS'un çalışma alanlarıyla ilgilenen araştırmacılar tarafından kaleme alınan blog yazılarını yayınlamayı sürdürdük.

Bültenimizin içeriğini üç ana başlık üzerinden oluşturuyoruz. "DEMOS'tan Haber Var"da, DEMOS'un o ay gerçekleştirdiği faaliyetleri ve ürettiği içerikleri yayınlıyoruz. "Alandan Seçtiklerimiz"de sivil alanda barış, insan hakları, hafıza, geçiş dönemi adaleti gibi DEMOS'un çalışma alanları ile kesişen konularda yapılan çalışmaları, yayınlanan raporları derliyor ve okuyucularımıza o aya dair ilgili alanlarda yapılan çalışmaları incelemeleri için bir izlek sunuyoruz. "Gözümüze Takılanlar"da bülteni aylık olarak çıkaran ekibimiz tarafından seçilen film, tiyatro, kitap gibi eserleri paylaşıyoruz.

2021 yılı boyunca **10 bülteni** takipçilerimiz ile buluşturduk. Ocak 2022 itibariyle toplam abone sayısı **458** olan bültenimizin açılma oranı en yüksek olan sayısı, **%75,1** ile [Haziran bülteni](#) oldu.

DEMOS Bültenine [Mailchimp](#) üzerinden üye olabilir, bizi bültenimiz aracılığıyla takip edebilirsiniz.

DEMOS Blog

2021'de DEMOS Blog'da barış ve uzlaşma, geçiş dönemi adaleti, toplumsal hafıza ve çatışma dönüşümü konularıyla ilişkili çok sayıda blog yazısı ve söyleşi yayınlandı. Alternatif ve eleştirel bilgi platformu olarak oluşturulan blog, aynı veya benzer alanlarda çalışan ve çeşitli disiplinlerden gelen akademisyen, araştırmacı, gazeteci ve örgütlerin çalışmalarına yer veriyor. Aşağıda ayrı bir başlık altında detaylandırılan Yerelden Barış projesinin ilk ayağı kapsamında 13 haftalık bir yazı dizisinin yanı sıra Aralık ayında başladığımız ve 2022'de de devam eden Türkiye Helalleşmeyi Tartışırken yazı dizisi de DEMOS Blog'da yayınlandı. Blogda yayınlanan tüm içerikler, bültenimiz ve sosyal medya aracılığıyla yaygınlaştırıldı.

Atiye Eren [Gökçer Tahincioğlu Anlatıyor: Faili Meçhuller ve Cezasızlık](#) başlıklı söyleşisinde Kutlu Adalı cinayeti sonrası gelişen ifşaatlar ve itiraflar ekseninde cezasızlık ve yüzleşme meselelerini gazeteci Gökçer Tahincioğlu ile konuştu. Ayhan Işık, [Türkiye'de Cezasızlığın Kökenleri ve Yüzleş\(eme\)me](#) yazısıyla Sedat Peker ifşaatları sonrası tekrardan gündeme gelen siyasi amaçlı cezasızlığı, 1915'ten bugüne çeşitli örneklerle tartıştı.

Ebru Tutkal, [Kitle İmha Kanunu Karşısında Barış Örgütleri Ne Düşünüyor?](#) söyleşisinde Kitle İmha Silahlarının Yayılmasının Finansmanının Önlenmesine İlişkin Kanun Teklifi'nin barış alanında çalışan sivil toplum örgütleri için ne ifade ettiğini ve çalışmalarımızı ne şekilde etkileyeceğini Hafıza Merkezi'nden Emel Ataktürk ile İnsan Hakları Derneği Diyarbakır Şubesi'nden (İHD Amed) Abdullah Zeytun ile konuştu. Mertcan Doğan, [Otoriter Rejimler Karşısında Öğrenci Hareketleri: Türkiye ve Hindistan Örnekleri](#) yazısında otoriter rejimlerin üniversitelere saldırıları ile öğrenci hareketlerinin toplumsal itirazın çekirdeğinde bulunan konularını, Hindistan'da gerçekleşen JNU ve Türkiye'de gerçekleşen Boğaziçi eylemleri üzerinden karşılaştırmalı olarak ele aldı.

Kolombiya'da sağlık sisteminde gerçekleştirilen özelleştirmeler ve yeni vergi reformu sonrasında halkın protesto amacıyla sokağa dökülmesi ve polisin gösterileri bastırmak için gerçek mermi kullanmak da dahil olmak üzere bir dizi şiddet yöntemine başvurması, Türkiye'nin de gündemindeydi. Kolombiya Ulusal Üniversitesi'nden Serhat Tutkal, Kolombiya'daki son durumu "[Kolombiya'da Ne Oluyor?](#)" başlığıyla DEMOS için kaleme aldı. Ebru Tutkal, [Kolombiya'da Gazetecilik: Toplumsal Hafıza ve Çatışma Dönüşümü](#) röportajında toplumsal hafıza, çatışma dönüşümü ve geçiş dönemi adaleti

üzerine Kolombiya Hakikat Komisyonu'nda çalışan Fernanda Barbosa dos Santos ile Kolombiya'da polis şiddeti ve insan hakları ihlalleri üzerine konuştu.

Onur Bakiner'in [Son Akademik Çalışmalar Işığında Hakikat Komisyonlarının Etkisi](#) başlıklı sunumundan derlenen yazı, "Bir hakikat komisyonu aracılığıyla geçmişle hesaplaşmak ne anlama gelir?" sorusundan hareketle hakikat komisyonlarına ve hakikat komisyonlarının etki ve değişim yaratma imkanlarına odaklandı.

Türkiye Helalleşmeyi Tartışırken başlıklı yazı dizimizde ise Güneş Daşlı [Helalleşmeyi Uzlaşma ve Geçiş Dönemi Adaleti Bağlamında Nasıl Tartışabiliriz?](#) başlıklı yazısıyla uzlaşmayı çeşitli resmi/resmi olmayan GDA mekanizmalarıyla uyum içerisinde ilerlemesi gereken bir süreç olarak ele aldı ve helalleşme tartışmalarını uzlaşma çalışmaları içerisinde konumlandırdı. Nisan Alıcı [Nasıl Bir Geçiş Dönemi Adaleti Hayal Ediyoruz?](#) yazısında mağdurların/hayatta kalanların taleplerinin belirleyici olduğu tabandan yukarı bir geçiş dönemi adaleti sürecinin inşasının önemini vurguladı.

Yerelden Barış

Ağustos 2020'de Haklara Destek programı desteğiyle başladığımız uzun soluklu Yerelden Barış projesi, özellikle Türkiye'de ama bir bütün olarak dünyada hakim olan ana akım barış yapma çabalarının kısıtlarını yeniden düşünme ihtiyacına dayanıyordu. Halihazırda hakim olan liberal ve siyasal aktör merkezli barış yapma çabalarına Türkiye'den, en temelde Türkiye'deki Kürt sorunu için öneriler getirmeyi amaçladık. Bunu ise Anadolu ve Mezopotamya'da yaşayan etnik, dini ve/ya mezhepsel grupların barış içinde bir arada yaşamaya dayalı tarihsel tecrübelerini açığa çıkarmak ve bunu ırkçılık ve cinsiyetçilikten arındıracak öneriler geliştirmek gibi iki temel ayak üzerine inşa ettik.

Projenin ilk aşamasında, yerelden barış inşa etmenin olanaklarını tartışmak için ilgili konularda çalışan ya da çalışmak isteyen tüm araştırmacılara seslendiğimiz bir [çağrı metni](#) yayınlamıştık. Bu çağrı metni kapsamında çok sayıda değerli çalışmanın arasından **13 adet özet** seçildi ve 2021'in ilk yarısında blog yazılarının internet sitemizde paylaşılmasına karar verildi. Çağrı metnini tamamlayıcı nitelikte olan ilk blog yazısını 2020'de editörlerden Yasin Sunca kaleme almıştı ve [Barışı Radikalleştirmek](#) başlıklı yazıda ana akım barış çalışmalarında verili kabul edilen olguları sorgulayarak, ırkçılık ve cinsiyetçilik karşıtı bir perspektiften toplumsal yeniden kuruluşun yerel barış

pratikleriyle ilişkisini irdelemişti. 2021’de başlayan Yerelden Barış yazı dizisi kapsamında toplam 13 yazı DEMOS Blog’da yayınlandı.

Derya Koptekin [Çingene/Roman Kimlik İnşa Süreçlerinde Farklı Topluluklarla Etkileşimin Rolü](#) yazısıyla İzmir’in Konak ilçesine bağlı bir Çingene/Roman semti olan Tepecik’te bulunan İzmir Büyükşehir Belediyesi Çocuk ve Gençlik Merkezi’nde çalıştığı yedi yıl boyunca edindiği deneyimleri aktardı. Tayfun Balçık, [Bir Türk olarak Barış ve Diyalog Çağrısını Tecrübe Etmek: “Önce Öldürdünüz, Şimdi de Konuşmak mı İstiyorsunuz?”](#) yazısıyla çözüm sürecinin çökmesinden sonra Amsterdam, Lahey ve Rotterdam’da yürütülen bir diyalog projesi çerçevesinde, Türkiye kökenli göçmen gruplardan insanlar arasındaki diyalogları ve bu esnada kendi kimliğiyle yaşadığı yüzleşmeleri değerlendirdi. Aysel Fidan ve Atalay Göçer [Savaşta ve Barışta LGBTİ+’lar: Geçiş Dönemi Adaletine Diyarbakır’dan Bakmak](#) yazısıyla 2013-2015 ile 2015-2018 yıllarında yaşanan ayrımcılıklara ve bu ayrımcılıklarla baş etme mekanizmalarını inceleyerek LGBTİ+’lar için geçiş dönemi adaletini tartışmaya açtı. Ferda Fahrioğlu Akın [Yerelde Barıştırma Aktörü: “Rûsipî”](#) yazısıyla Kürt toplumunda mikro çatışma çözüm yöntemi olan rûsipî (ak sakallı, ak yüzlü) enformel arabuluculuk sistemini inceledi. Safiye Ateş Burç [Kürt Kültüründe Aşağıdan Barış, Erkeklik ve Aşiret\(çiliği\) Bir Arada Düşünmek](#) başlıklı yazıyla toplumsal cinsiyet bakış açısıyla Kürt kültüründe önemli bir yer teşkil eden, aşiret tipi örgütlenme ve aşağıdan barışın imkânını tartışmaya açtı. Mehmet Ertan, [Bir Toplumsal Barış Arayışı Olarak Alevilerin Eşit Yurttaşlık Talebi](#) yazısında Alevilerin eşit yurttaşlık talebinin içinde nasıl bir toplumsal barış potansiyelini barındırdığını detaylandırdı. Yazı dizisinin editörlerinden Mehtap Tosun, [Devletin “Soğan” Bildikleri: Dersim Alevileri, Ermeniler ve Süryaniler](#) yazısıyla iki farklı coğrafyada, Dersim ve Mardin’de 1915’in izini sürerek, soykırımın Ermeniler dışında Dersim’deki Alevi (Kızılbaş)-[Kırmanc (Zaza)-Kurmanc (Kürt)] ve Mardin’deki Süryani toplumlarına yansımalarının benzer saik ve söylemler etrafında nasıl şekillendiğini ortaya koydu. Handan Çağlayan, [Kürt Kadın Hareketi ve Feminist Hareket Deneyimleri Bağlamında Barış Talebi](#) yazısında Türkiye feminist hareketi ile Kürt kadın hareketi arasındaki ortak iş yapma deneyiminin, barışın toplumsal düzlemde inşası açısından yol gösterici nitelikteki uğraklarını hatırlattı. Aslı Telli, [Radikal Başkalık ve Barış Gerçeği Üzerine... “David Graeber anısına bir blog denemesidir”](#) yazısıyla Mezopotamya kooperatifi modeli üzerinden David Graeber’in radikal başkalık kavramını ve toplumsal barışı tartıştı. Güneş Daşlı, Barışa [“Yerelden Yaklaşım”ı Üç İzlek Üzerinden İrdelemek](#) başlıklı yazısıyla yerelden barışı devlet-merkezli olmamak, Batı-merkezli olmamak ve failliğe tanınan alan olmak üzere üç ayaklı bir çerçeveden ele aldı. Serhat Tutkal [“Yerelden Düşmanlık İnşası: “Bütün gerçekler ortada iken, hala bu adamlar barış diyorlar ya”](#) yazısıyla Erdoğan’ın 1 Kasım seçimleri öncesinde muhtarlara hitaben yaptığı konuşmaların bir kısmının eleştirel söylem analizi

yoluyla inceleyerek toplumun çeşitli kesimlerinin birbirine düşmanlaştırılmasının, mevcut düşmanlıkların ve şiddetin meşrulaştırılması ve yeniden üretilmesinin, barış inşası girişimlerinin ise gayrimeşrulaştırılmasının söylem stratejilerini tespit etti. Kemal Taylan Abatan tarafından kaleme alınan [Roboskî'den Radikal Barışı Düşünmek](#) blog yazısı, Roboskî örneğinden hareketle, herkesin devredilemez haklarına kavuştuğu ve barışın hâkim olduğu bir siyasal düzenin nasıl sağlanabileceği sorusunu tartıştı. Dilan Elveren [Yerelden Barış İnşası ve Alevilik: Mahkeme Kapılarını dahi Bilmezdik Eskiden](#) yazısıyla etnik ve kültürel farklılıkları olan topluluklar arasındaki çatışma çözümü pratiklerini, Alevilerin barış yapma mekanizmaları üzerinden ele aldı.

Barış ve Toplumsal Cinsiyet

Toplumsal cinsiyet odağıyla barışı inceleyen önceki araştırmalarımız ve DEMOS'tan Sesler'in bu konudaki bölümlerine gelen geri bildirimine göre Türkiye'de sivil toplumun barış çalışmalarına toplumsal cinsiyet perspektifinden bakan, kadınların ve LGBTİ+'ların deneyimlerini odağına alan çalışmalara olan ihtiyaç devam ediyor. Barış ve toplumsal cinsiyete dair araştırma gündemimizin devamı niteliğinde olan ve Haklara Destek programı desteğiyle Ocak 2021'de başladığımız araştırmanın raporu 21 Eylül Dünya Barış Günü'nde yayınlandı.

Güley Bor, Güneş Daşlı ve Nisan Alıcı tarafından kaleme alınan [Kesişen Yollardan Daralan Alanlara: Türkiye'de Kadın ve LGBTİ+ Örgütlerinin Barış Mücadelesi](#) raporunda Türkiye'de barış mücadelesi yürüten kadın ve LGBTİ+ örgütlerinin barış anlayışlarını ve mücadele pratiklerini, Türkiye'de Kürt sorununa dayalı çatışmanın barışa evrilmesi için gerçekleşmiş çözüm sürecini merkeze alarak inceliyoruz. 2013-2015 yılları arasındaki çözüm süreci etrafında barış çalışmaları yürütmüş farklı kadın ve LGBTİ+ örgütlerinden katılımcılar ile yaptığımız derinlemesine mülakatlar ile toplumsal cinsiyet odağına sahip örgütlerin barış mücadelesi deneyimlerine yakından bakıyoruz. Rapor ile hem toplumsal cinsiyet ve barış ilişkisi çerçevesinde önemli bulduğumuz bazı kavramları tartışıyoruz, hem de barış umudunun en yoğun olduğu döneme toplumsal aktörler gözünden bakarak ileride oluşabilecek süreçler için bir kayıt bırakmayı hedefliyoruz.

Geçiş Dönemi Adaleti Seminerleri

2020'de toplumsal barış üzerine çalışan sivil toplum örgütleriyle birlikte düzenlediğimiz beş haftalık Geçiş Dönemi Adaleti Atölyeleri'nde, çeşitli dünya deneyimlerinde sivil toplumun oynadığı role dair somut örnekleri incelemenin faydalı olacağını konuşmuştuk. Bu doğrultuda düzenlediğimiz Geçiş Dönemi Adaleti Seminerleri serisinde farklı ülkelerden deneyimleri bizzat sivil toplum temsilcileri ve aktivistlerden dinliyoruz. 26 Ekim 2021'de Friedrich-Ebert-Stiftung Derneği Türkiye Temsilciliği'nin desteğiyle, sivil toplum örgütleri ve araştırmacılara açık olarak düzenlenen ilk çevrimiçi seminerde Uluslararası Geçiş Dönemi Adaleti Merkezi Tunus ofisi yöneticisi Salwa El Gantri, Tunus'taki geçiş dönemi adaleti süreci deneyimini ve sivil toplumun katılımcı bir süreç için çalışmalarını [anlattı](#).

“Helalleşme” Gündemi ve Sivil Toplum

Ana muhalefet partisi liderinin “helalleşme” söylemi ile yeniden canlanan geçmişle yüzleşme tartışmalarında sivil toplumun söyleyeceği sözün öneminin farkındalığıyla, 26 Kasım ve 23 Aralık 2021 tarihlerinde toplumsal barış, hakikat, hafıza, cezasızlık, geçiş dönemi adaleti üzerine çalışan hak temelli örgütler, akademisyenler ve araştırmacıları davet ettiğimiz kapalı çevrimiçi toplantılar gerçekleştirdik ve geçiş dönemi adaletinde sivil toplumun rolünü birlikte tartıştık.

Haydi Barış Öykünü Yazmaya!

1 Eylül Dünya Barış Günü vesilesiyle kolaylaştırıcılığını Hatice Kapusuz'un üstlendiği “Haydi Barış Öykünü” yazmaya isimli bir atölye düzenledik. 2 Eylül 2021 tarihinde çevrimiçi gerçekleşen atölye kapsamında önce katılımcılara altı parçalı öykü yazma tekniği tanıtıldı, ardından kendi kısa barış öykülerini yazmaları istendi. “Barış bir kahraman olsa nasıl bir kahraman olurdu?”, “Bu kahramanın nasıl bir yolculuğu/görevi olurdu, önüne ne gibi engeller çıkar ve bunları nasıl aşardı?” gibi yönlendirici sorular eşliğinde katılımcılar kendi perspektiflerinden barışı hikayeleştirdiler ve hep birlikte öykülerini paylaştılar. Hikayelerden yola çıkarak barışın zihnimizde nasıl yer ettiğini

sorguladık ve olası bir barışın imkanlarını beraberce tartıştık.

Çeviri

DEMOS 2021’de çalışma alanlarında yayınlanan İngilizce iki önemli kaynağın Türkçe çevirisini paylaştı. 15 Kasım 2021’de Impunity Watch Guatemala Ofisi’nin Toplumsal Cinsiyet Programı kapsamında hazırlanan kve çatışmada cinsel şiddet için dönüştürücü onarıma odaklanan [Cinsel Şiddetten Hayatta Kalanlar için Dönüştürücü Onarıma ilişkin Kılavuz İlkeler](#) yayını Dicle Çakmak çevirisiyle yayınlandı. 6 Aralık 2021’de ise yine Dicle Çakmak çevirisiyle Berghof Vakfı’nın hazırladığı, Martina Fischer’in kaleme aldığı [Geçiş Dönemi Adaleti ve Uzlaşma: Teori ve Uygulama](#) yayını paylaşıldı. Her iki çeviri Haklara Destek Programı desteğiyle hazırlandı.

Katıldığımız Etkinlikler ve Söyleşiler

16 Ocak 2021: Nisan Alıcı, Türkiye Genç Barış İnşacıları tarafından düzenlenen Gençlik, Barış ve Güvenlik Okulu’nda Kadınların Barış Mücadelesinde Dünya Deneyimleri başlıklı bir [sunum](#) gerçekleştirdi.

23 Mart 2021: Femena tarafından düzenlenen MENA/Asya’da Kadın Hakları, Barış ve Güvenliği Savunmak: Daralan Sivil Alanın Güçlükleri webinarında Nisan Alıcı [Türkiye örneğini](#) sundu.

11 Nisan 2021: Güley Bor, Bilkent Üniversitesi Renkli Düşün!, Kadın Çalışmaları Topluluğu, Hayvan Dostları Kulübü, İnsan Hakları Topluluğu ve Vegan Topluluğu tarafından düzenlenen Haklar Zirvesi’nde Barış ve Toplumsal Cinsiyet başlıklı bir sunum gerçekleştirdi.

5 Mayıs 2021: Karakutu Derneği Adalet Arayışı Seminerleri kapsamında Mertcan Doğan [Üniversitelerin Direniş Hafızası](#) başlıklı bir sunum yaptı.

8 Mayıs 2021: Atiye Eren, Güley Bor ve Volkan Muyan, Podfresh Podcast Webinari’nda DEMOS’tan Sesler üzerine deneyimlerini paylaştı.

28 Haziran 2021: Atiye Eren, Podfresh Podiolab Soruyor’da [DEMOS’tan Sesler](#) deneyimi

ve podcast üretimine dair soruları yanıtladı.

15-19 Eylül 2021: Civil Rights Defenders'ın desteğiyle Ebru Tutkal, Belgrad, Sırbistan'da Onur Haftası kapsamında düzenlenen Uluslararası İnsan Hakları Konferansı: LGBTİQ'ların Etkili Katılımı etkinliğine ve Belgrad Onur Yürüyüşü'ne katıldı.

22 Eylül 2021: Güley Bor ve Güneş Daşlı Açık Radyo'da Açık Gazete'nin konuğu oldu ve DEMOS'un Keşisen Yollardan Daralan Alanlara: Türkiye'de Kadın ve LGBTİ+ Örgütlerinin Barış Mücadelesi raporunu [anlattı](#).

29 Eylül 2021: Cambridge Üniversitesi Toplumsal Cinsiyet Çalışmaları Merkezi'nde düzenlenen Kürt Çalışmalarında Kuir Karşılaşmalar atölyesinde Güley Bor, Güneş Daşlı ve Nisan Alıcı Keşisen Yollardan Daralan Alanlara: Türkiye'de Kadın ve LGBTİ+ Örgütlerinin Barış Mücadelesi raporunu sundular.

29 Eylül 2021: Güneş Daşlı ve Nisan Alıcı Medyascope Femfikir programında [Kadın ve LGBTİ+ Örgütlerinin Barış Mücadelesi](#)'ni konuştu.

29 Eylül-3 Kasım 2021: Ebru Tutkal, Kaos GL Derneği tarafından düzenlenen [LGBTİ+ Medya Okulu](#)'na katıldı.

2 Ekim 2021: Ebru Tutkal ve Mertcan Doğan, Sivil Düşün desteğiyle Eşit Nesiller Derneği ev sahipliğinde gerçekleştirilen Sivil Toplumda Stratejik Plan Hazırlama eğitimine katıldı.

18-20 Ekim 2021: Dilan Elveren ve Güley Bor, İzmir'de gerçekleştirilen Haklara Destek programı [kapanış toplantısına](#) katıldı.

27-31 Ekim 2021: Mertcan Doğan, AĞ-DA Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Dayanışma Ağı'nın Antalya'da düzenlenen [İzleme ve Savunuculuk Kapasitesi Geliştirme Güz Okulu](#)'na katıldı.

3 Kasım-6 Aralık 2021: Atiye Eren, Kırkayak Kültür ve HasNa işbirliğinde düzenlenen Barış Gazeteciliği Eğitimleri'ne katılım sağladı.

4 Kasım 2021: Güley Bor ve Güneş Daşlı, Aramızda Derneği'nin [Aramızda Söyleşiler](#) serisinde Keşisen Yollardan Daralan Alanlara: Türkiye'de Kadın ve LGBTİ+ Örgütlerinin Barış Mücadelesi raporunu sundu.

24 Kasım 2021: Güley Bor, Bahçeşehir Üniversitesi İnsan Hakları Kulübü'nün 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü etkinlikleri kapsamında

Kesışen Yollardan Daralan Alanlara: Türkiye’de Kadın ve LGBTİ+ Örgütlerinin Barış Mücadelesi raporunu sundu.

14 Aralık 2021: Güley Bor ve Güneş Daşlı, SPoD tarafından düzenlenen Türkiye’de Barış Mücadelesi ve LGBTİ+ hareket başlıklı etkinlikte Kesışen Yollardan Daralan Alanlara: Türkiye’de Kadın ve LGBTİ+ Örgütlerinin Barış Mücadelesi raporunu sundu.

27 Aralık 2021: Ebru Tutkal, beraberce Derneği tarafından düzenlenen Bugünden beraberce: Hafıza ve Barış Buluşmaları’na katıldı.

Destekçilerimiz

Kurumsal Destek

Haklara Destek İnsan Hakları için Kurumsal Destek Programı

Proje Desteđi

Civil Rights Defenders

Friedrich-Ebert-Stiftung Derneği Türkiye Temsilciliği

